

BUDAPEST / 150

Összevarrni a szétszakított várost

VÁROSÉPÍTÉSZET 2.

Tantárgykód /

BMEEPUIA601

Kredit /

6

Tantárgyfelelős /

Szabó Árpád

Oktató /

Wettstein Domonkos, Pálffy Sándor,

Láris Barnabás

2023/2024/II

Összevarrni a szétszakított várost

VÁROSÉPÍTÉS ZET 2.

TK06 / Wettstein / Pálffy / Láris

Helyszín	Budapest, Rákosrendező, vasúti ívháromszög, BVSC-Zugló,
A vizsgálati terület	70 ha
A beavatkozási terület	32,2 ha
Érintett témakörök:	újrahasznosítás, közlekedés, kék-zöld, közösségek

A budapesti felhőkarcolókról szőtt víziók új kihívások elé állítják a várost, miközben az egymástól elszigetelt fejlesztések a város térbeli és társadalmi szövetét is szétszakítják. A város kohéziójának helyreállításához épp ezért azok a látszólag kevésbé értékes köztes területek válnak érdekessé, amelyek a nagyberuházások árnyékában a helyi kisközösségek integrációját erősíthetik. A Városliget fejlesztése és a Rákosrendezőre vizionált toronyházak közti területet jelenleg autósstrádák és vasútvonalak szabdalják fel, miközben szükség lenne a szétszakított városrészek közti kapcsolatokat új dimenzióba emelni.

HASADÁSOK A VÁROSSZÖVETBEN

150 évvel Budapest egyesítése után ma a város újraegyesítésére van szükség. A Rákosrendezőre tervezett beépítés és a Városliget létesítményei a város szétagolt, szigetszerű fejlesztését okozzák, a helyi közösségek számára pedig egyre inkább szűkülnek az interakció lehetőségei.

Rákosrendező

Az állomás épülete ma

Összevarrni a szétszakított várost

VÁROSÉPÍTÉS ZET 2.

TK06 / Wettstein / Pálffy / Láris

A fejlesztések közti hasadékok ugyanakkor lehetőséget adnak a társadalmi integrációra és az ökológiai-közösségi értékeket képviselő, szemléletformáló beavatkozásokra. Mindez új kérdések elé állítja a városi társadalmat is: milyen új formái lesznek az együttélésnek, hogyan szerveződnek össze a különböző léptékű közösségi szintek? Milyen jövőbeni városformák és városi életformák alakíthatóak ki a városi közösség újraértelmezésével? És hogyan kapcsolhatóak össze az infrastruktúra által szétszabdalt területek?

A Város2 tantárgy keretében működő tanköri stúdió az elmúlt években mindig Budapest egy-egy aktuális fejlesztésének alternatív újragondolását tűzte ki célul. Az idei évben a Rákosrendező és a Városliget fejlesztései adják az aktualitást. Ebben a közös gondolkodásban a vasút és a főútvonalak által határolt terület rehabilitációja kísérleti laboratóriumként szolgál számunkra. A helyszín Pest egyik különleges adottságú, évtizedeken át elzárt területe, ahova sokáig csak a vasút engedélyével lehetett belépni. Mellette található a legendás sportklub, a BVSC-Zugló, amely ma is számos élsportoló otthona, vízilabda, labdarúgó, vívó, birkózó, tenisz és még számos további szakosztállyal működik. A klub az országos bajnokságokban kiemelkedő eredményeket ér el és jelentős utánpótlás bázisként működik, miközben a helyi közösség életében is fontos szerepet játszik.

A vasúti barnamezős terület átalakulása stratégiai kérdés a város számára, nemcsak a környező városrészek, de egész Budapest szempontjából kulcsfontosságú lehet. Jövőbeni rehabilitációja az érintett kerületek számára új kapcsolódási pontokat, közösségi tereket eredményezhet. A Mexikói út, a Liget és a vasút közötti helyszín fejlesztése az elmúlt években indult el, de a terület nagy része még ma is kihasználatlan. A környék fejlesztésére az elmúlt időszakban különböző elképzelések jelentek meg, ezek értékelése, a tanulságok levonása fontos kiindulást jelenthet számunkra is. Emellett fontos a meglévő értékek, köztük a sportklub helyzetének megőrzése és integrálása a terület jövőbeni kapcsolatrendszerébe. A tervezés során elsősorban az elszakított városrészek közti kapcsolatok lehetőségeit keressük.

A tankör insta oldala, az előző években készült projektek:
[instagram.com/urb.scales](https://www.instagram.com/urb.scales)

Képek forrása:
Fortepan / Kölcsényi Zoltán, Magyar Rendőr, FŐMTERV, Domonkos Endre

<https://uj.budapest.hu/bejegyzes/2023/12/08/parkvaros-rakosrendezon-a-fovarosi-onkormanyzat-vizioja>

Civertan.hu /
Magyarfutball.hu

Összevarrni a szétszakított várost

VÁROSÉPÍTÉSZET 2.

TK06 / Wettstein / Pálfy / Láris

Az új városszerkezeti kapcsolatokkal összhangban az ökológiai és közösségi fejlesztési potenciálokat is érdemes beemelni a terület jövőképebe. Ezúttal nem a jelenkor ingatlanfejlesztő beruházásainak profitorientált szempontrendszerét, hanem a város – és a bolygónk – hosszabb távú jövőképét kell szem előtt tartanunk. Nemzetközi minták mutatják, hogy a városok barnamezős peremterületeibe érdemes a város egészének társadalmi integrációját elindító, szociális és ökológiai szemléletű projekteket beágyazni. Ezek a modellszerű projektek idővel szemléletformáló kezdeményezésekké válhatnak.

A STÚDIÓ MÓDSZERTANA / RESEARCH BY DESIGN

A nemzetközi várostervezésben egyre fontosabbá válik a research by design módszere, amellyel egy-egy új kihívásra több különböző szempontot és víziót kidolgozva lehet válaszokat keresni. Ezzel a módszerrel más európai városépítészképzésekkel összhangban mi is kísérletezünk. Az összehasonlító vizsgálat során a tankör – csoportos munkákban - egy kísérleti laboratóriumként működik, ahol közösen különböző szempontrendszereket állítunk fel. A csoportok egymással párhuzamosan, ugyanakkor a tapasztalatokat folyamatosan és kölcsönösen megosztva dolgoznak ki egy-egy alternatív víziót, melyeket a végén egységes keretek közt értékelünk ki és prezentálunk.

A Rákosrendező és a BVSC sporttelepe egykor

Összevarrni a szétszakított várost

VÁROSÉPÍTÉS ZET 2.

TK06 / Wettstein / Pálffy / Láris

A kutatva tervezés célja nem egyetlen jó megoldás megtalálása, hanem a különböző kiindulásokban rejlő lehetőségek feltárása, összehasonlítása és a következmények megfogalmazása. Az egyes felvetésekben a globális krízis új kihívásai felől fogalmazzuk meg a kérdéseket: a terület rehabilitációjához egy-egy olyan új közösségi életformát társítunk, melyek fókuszában a REKREÁCIÓ, a SZOCIÁLIS INTEGRÁCIÓ, a KREATÍV GAZDASÁG, a CIVIL KULTÚRA és a KÖZÖSSÉGI HASZNÁLAT jelenhet meg. Ezen tématerületek kezelendő társadalmi problémaként is értelmezhetőek, és nem feltétlen állnak a mai befektetői szemlélet homlokterében. Épp ezért fontos, hogy egyetemi laboratóriumként a társadalmi felelősségvállalást helyezzük előtérbe, a városfejlesztésben rejlő lehetőségeket ne csak egy szűk elitnek, hanem a társadalom szélesebb rétegei számára tegyük elérhetővé.

A helyszín és a témák egymással összefüggő vizsgálata, majd ez alapján egy ökológus és közösségi jövőkép kialakítása egyaránt a feladat részét képezi. A tervezési stratégiák kidolgozásával nemcsak az elzárt területek megnyitására és az elkülönült városrészek újbóli összekapcsolására adhatunk válaszokat, de Budapest egyesítésének 150 éves évfordulóján a szétszakított városi társadalom jövőbeni integrációját is elősegíthetjük az újraegyesített városról alkotott víziók közzétételével.

**Zuglói városkép
a kor toronyházaival**

**A BVSC uszodája
a múltban**